



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 23 Ekim 2025
Sayı : 1464



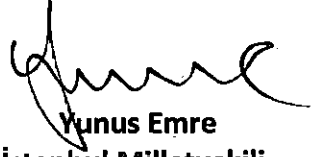
10/3300

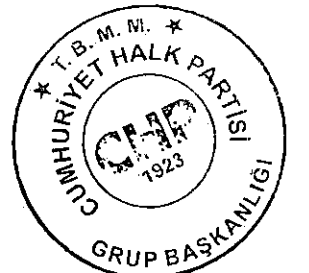
Yunus Emre
İstanbul Milletvekili
Dışişleri Komisyonu Üyesi
Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türk Grubu Üyesi

20 Ekim 2025

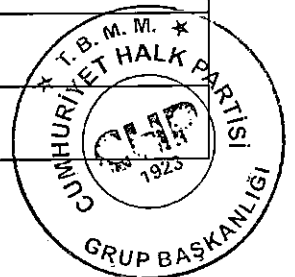
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avrupa Konseyi Yolsuzluklara Karşı Devletler Grubu (GRECO)'nun Türkiye'ye yönelik tavsiyelerinin yerine getirilmesi için ilgili yasal düzenlemelerin belirlenmesi ve ivedi şekilde uygulanması amacıyla Anayasa'nın 98 inci, Meclis İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereği Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını bilgilerinize sunarız.


Yunus Emre
İstanbul Milletvekili



AD-SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Hasan Öztürk	Bursa Mv.	
Cumhur UZUN	Muğla Mv	
Sibel SUIÇMEZ	Trebzon Mv.	S. SUIÇMEZ
Muhammed GANI	Samsun Mv.	
Turan Tarkan Özer	İstanbul Mv.	
Süleyman Belbol	Aydın Mv.	
Ayşe BAKOĞLU	Bartın Mv.	
Semra DİNÇER	Ankara Mv.	
Özrim Karakol	Aydın Mv.	
Serif ARPAÇI	Denizli Mv.	
Utku Gökçüoğlu	Eskişehir Mv.	
Mehmet GÖKÇEMUR	HAZAY Mv.	
Nail GİLER	KOCAELİ Mv.	
Gizem ÖZCAN	Muğla Mv	
Orhan SARIBA	Bursa Mv.	
UZAY KARASU	Sivas Mv.	
Sezgin TAURIKULU	Diğarbakır Mv.	
Burhanettin Bulut	Adana Mv	
Jale Nur SÜLLÜ	ESKİŞEHİR Mv	
Orhan SÖNER	Adana Mv.	



GEREKÇE

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 1999 yılında kurulan Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO) "yolsuzlukla ilintili yasal çerçeve ve ilkelere uyumu izlemek, raporlamak devletlerin yolsuzlukla mücadele standartlarına uyumu denetlemek"le yükümlüdür.

GRECO'nun kuruluşu yolsuzluğun; çoğulcu demokrasi, insan hakları ve hukuk devleti gibi evrensel değerleri tehdit eden bir olgu fikrine dayanmaktadır. Avrupa Birliği, Avrupa Parlamentosu, OECD ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşların da raporlarını kendi çalışmalarına referans aldığı GRECO'ya Türkiye 1 Ocak 2004 tarihinde üye olmuştur.

GRECO Türkiye hakkında bugüne kadar 4 Aşama konusunda değerlendirme raporları hazırlamış ve her aşama için sunduğu tavsiyelerin ne kadarının yerine getirildiği ve ne kadarının yerine getirilmediğini raporlarında açıkça ifade etmiştir.

GRECO'nun 1. Ve 2. Aşama Ortak Değerlendirme Raporu 2006 yılında kabul edilmiş ve en son 2010 yılında güncellenmiştir. *"Yolsuzlukla mücadele ve yolsuzlukla mücadelede milli organların bağımsızlığı, özerklik ve yolsuzluk gelirlerine el koyma ve müsadere"* gibi başlıkların ele alındığı Ortak Değerlendirme Raporunda Türkiye'ye 21 tavsiye yöneltilmiştir. Bu rapora göre Türkiye 21 tavsiyeden 10 tanesini tatmin edici şekilde yerine getirmiş, 5 tanesini tatmin edici şekilde ele almış, 4 tanesini kısmen yerine getirmiş ve 2'sini yerine getirmemiştir.

3. Aşama Değerlendirme Raporu 2010 tarihinde açıklanmış ve en son 2021 yılında güncellenmiştir. 3. Aşamada *"Suç Haline Getirme ve Parti Finansmanında Şeffaflık"* başlıkları incelenmekte ve Türkiye'ye 17 tavsiyede bulunmaktadır. Türkiye bu tavsiyelerden 7 tanesini tatmin edici şekilde yerine getirmiş görünürken, 6 tanesi kısmen yerine getirilmiş ve 4 tanesi yerine getirilmemiştir. Yerine getirilmeyen tavsiyelerin hepsi Parti Finansmanında Şeffaflık başlıklarına yöneliktir.

4. Aşama Değerlendirme Raporu ise ilk olarak kamuoyuna 2018 yılında açıklanmış ve en son 2023 Haziran ayında güncellenmiştir. *"Milletvekilleri, Hakim ve Savcılar Bakımından Yolsuzluğun Önlenmesi"* başlıklarının incelendiği 4. Aşama Değerlendirme Raporunda ise Türkiye'ye yönelik 22 tavsiye yöneltilmiştir. Son güncellenen rapora göre ise Türkiye 22 tavsiyeden 3'ünü tatmin edici şekilde yerine getirmiş, 9 tavsiyeyi kısmen yerine getirmiş ve 10 tavsiyeyi ise hiç yerine getirmemiştir.



Yerine getirilmeyen tavsiyelerin çoğunun Milletvekillerini ilgilendiren tavsiyeler olduğu görölmektedir. Bu tavsiyeler *“Yasama sürecinin şeffaflığının artırılması, Milletvekillerine yönelik etik davranış ilkelerinin kabul edilmesi, Milletvekillerinin mal beyanında bulunma rejiminin şeffaflaştırılması, Yasama sürecinde kamuoyu istişarelerine dair kuralların geliştirilmesi, Torba yasalardan kaçınılması, Yasama dokunulmazlığının kaldırılması sürecinin öncelik sırasına göre ele alınması ve milletvekilleri hakkında rüşvet suçlamasıyla yürütölen ceza soruşturmalarının engellenmemesi”* gibi hususları içermektedir. Bu durum milletvekilleri ile birlikte TBMM’nin de uluslararası alandaki itibarı açısından olumsuz bir tabloyu yansıtmaktadır.

Türkiye’nin GRECO raporları ışığında yolsuzluk ve siyasi etik ile hukukun üstünlüğü gibi konularda karnesinin uzun zamandır zayıf olduğu görölmektedir. Türkiye, son yıllarda hem AB hem de GRECO tarafından yolsuzlukla mücadele stratejisinin ve eylem planının olmayışı, yolsuzlukla kararlı bir şekilde mücadele etme iradesinin eksikliği gibi konularda eleştirilmektedir.

Türkiye’nin üyesi olduğu bir uluslararası oluşum olan GRECO’nun tavsiyelerini yerine getirmemesi AB ile yürütölen vize serbestisi diyalogunu da doğrudan etkilemektedir.

GRECO tavsiyelerinin hem AB vize serbestisi başlığında hem de örgütlü suçlar ve yolsuzlukla etkin ve kararlı bir mücadeleyi ortaya koyabilme ile siyasi etik ve yargı bağımsızlığının tesisi konularında bir rehber niteliğı taşıdığı görölmektedir.

GRECO tavsiyelerinin yürütme erki tarafından kabul görmesi ve uygulanması durumunda hem Türkiye’deki hem de Türkiye’ye yönelik yolsuzluk algısının olumlu yönde değıştirilmesi mümkün olabilecektir.

Tüm bu nedenlerle, GRECO tavsiyelerinin yerine getirilmesi amacıyla gerekli yasal düzenlemelerin ivedi bir şekilde belirlenmesi ve yerine getirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

